

Autoreferat

W mojej pracy doktorskiej przedstawiłem osobisty pogląd na granice interpretacji we współczesnej literaturze klarnetowej. Dzięki temu, że miałem możliwość spojrzeć na ten problem z wielu perspektyw, mogłem zdefiniować te granice i ustanowić je sam dla siebie. Są one, moim zdaniem, indywidualne i w pewnym stopniu zmienne. Fakt ten pozwala nam, muzykom, być świadkami wyjątkowych momentów, a w konsekwencji kształtować i przeżywać prawdziwie żywą muzykę. Aby móc to osiągnąć jesteśmy skazani na nieustające poruszanie się na granicach oraz ich przekraczanie. Stanowi to niezbędny element w mojej różnorodnej działalności artystycznej. Praca doktorska otworzyła nowy etap w moim życiu zawodowym. Nieprzerwanie jestem czynny jako interpretator utworów solowych, kameralnych i orkiestrowych, jako pedagog, jako eksperymentator w dziedzinie budowy klarnetów oraz jako badacz literatury klarnetowej. Są to cztery wielostronne i znaczące działalności, na które nierzadko nakładają się inne dziedziny niebędące ze sobą spokrewnione, na przykład: gra aktorska, fizyka, historia sztuki, anatomia, kompozycja, sport, historia, psychologia, mechanika, badanie mózgu i historia muzyki. Nieustannie zdobywam wiedzę w wyżej wymienionych sferach wykorzystując ją w mojej pracy artystycznej i pedagogicznej. Umożliwia mi to spojrzenie na sztukę, którą uprawiam, z perspektywy dziedzictwa i postępu ludzkości. Dzięki temu mogę z pełną odpowiedzialnością przekazywać moim studentom i publiczności wciąż nowe impulsy. Złożoność problemu nieprzerwanie stawia przede mną trudne zadania. Rozwiązywanie ich było dla mnie fascynujące szczególnie w ciągu ostatnich trzech lat.

I nagroda na Międzynarodowym Konkursie „Concertino Prag“ w 1995 roku w Pradze rozpoczęła moją karierę. Ta nagroda wraz z wcześniejszymi nagrodami na ogólnowęgierskich konkursach klarnetowych utwierdziła mnie w wyborze drogi artystycznej. Wszystkie konkursy zawsze mnie motywowały, a przygotowywanie się do nich zmuszało mnie do ciągłego przekraczania technicznych i muzycznych granic.

Dowodem na mój trafny wybór było także otrzymanie, w uznaniu moich sukcesów, nagród specjalnych: „Preis des Kulturkreises der Deutschen Wirtschaft“ i „Carl-Seemann-Preis“. Moje pierwsze profesjonalne doświadczenia w wykonywaniu muzyki kameralnej datuję na lata 2001-2004, kiedy otrzymywałem stypendium Niemieckiej Fundacji Kulturalnej „Villa Musica“, którego głównym celem i założeniem była współpraca z cenionymi na świecie muzykami. Ten czas stał się momentem narodzin mojej dzisiejszej wielkiej pasji jaką jest muzyka kameralna. Uważam, że granie w małych zespołach daje wiele możliwości komunikowania się w sposób szczególnie, a zarazem wyjątkowy. Od ośmiu lat mam szczęście wykonywać moją wymarzoną pracę jaką jest wykładanie gry na klarnecie i metodyki klarnetu w Staatliche Hochschule für Musik Trossingen, a także nauczanie gry na klarnecie i muzyki kameralnej w Szkole Muzycznej Bad Vilbel. Ponadto, wielokrotnie zasiadałem w jury międzynarodowych konkursów muzycznych (m.in. „Konkursu Muzyki Kameralnej Sellheim-Gesellschaft w Hanowerze“), podczas których zawsze starałem się oceniać i traktować kandydatów w taki sposób, jakbym oceniał i traktował samego siebie.

Trzystuletnia historia klarnetu jest jedyna w swoim rodzaju. Można śmiało powiedzieć, że w każdym cywilizowanym kraju, budując klarnety intuicyjnie próbowano uzyskać brzmienie harmonizujące z brzmieniem ojczystego języka. W epoce wczesnego romantyzmu wykrystalizowały się dwa główne nurty rozwoju klarnetu: tak zwany system niemiecki i francuski (Böhm). Pierwszy z nich znajdziemy w krajach niemieckojęzycznych, drugi w pozostałych krajach świata. Dzięki studiom w Konserwatorium Muzycznym im. B. Bartóka i Akademii Muzycznej im. F. Liszta w Budapeszcie w latach 1992-1997 oraz siedmioletnim studiom w Niemczech (Staatliche Hochschule für Musik Freiburg im Breisgau w latach 1997-2003 i Staatliche Hochschule für Musik Karlsruhe w latach 2003-2004) miałem okazję dogłębnie poznać obydwie systemy. Czuję się wyróżniony faktem, że należę do niewielu osób na świecie, które nie tylko w nich grają, ale również ich nauczają. W związku z tym, że mają one zarówno techniczne, jak i dźwiękowe wady i zalety, już na przełomie XIX i XX wieku pojawiła się potrzeba zbudowania „doskonałego klarnetu“ stanowiącego mieszanekę obu systemów. Niestety w owym czasie nie było niezbędnych ku temu fizycznych i technicznych możliwości. Dzisiaj mój wgląd w dwa „światy“ pozwala mi spojrzeć na klarnet z nowej perspektywy, dostępnej tylko nielicznym. Dzięki tej

perspektywie nasunęło mi się pytanie - czy możliwe jest skonstruowanie ujednoczonego, „idealnego“ klarnetu posiadającego zalety obu systemów? Poszukując takiego rozwiązania przeszedłem długą i skomplikowaną drogę, w trakcie której spotykałem się z wieloma budowniczymi instrumentów. Oni również zastanawiali się nad tym problemem i dążyli do tego samego celu. W ciągu ostatnich kilku lat zaproponowałem jednemu z nich wiele drobnych rozwiązań ulepszających klarnet z punktu widzenia koncertującego instrumentalisty. Była to dla mnie pasjonująca współpraca, której owocem jest instrument służący mi dziś podczas koncertów. Wspomniany klarnet łączy w sobie dźwiękowe i techniczne zalety obu systemów, dzięki czemu posiadam dużo większą swobodę w grze i interpretacji.

Kolejną działalnością jest poszerzanie mojego repertuaru. Od czasu napisania pracy doktorskiej, dziesiątki wizyt w bibliotekach w różnych miejscach Europy (m.in. Biblioteka Narodowa w Monachium, Biblioteka Zamku w Keszthely/Węgry, Biblioteka Zamku w Donaueschingen, Biblioteka Narodowa w Budapeszcie) zdecydowanie powiększyły moją wiedzę w zakresie literatury klarnetowej. Dokładnie poznałem i zanalizowałem prawie zapomniane i cenne dzieła, co dało mi szereg nowych możliwości przy wyborze utworów proponowanych studentom i wykonywanych przeze mnie podczas koncertów. Obszerna znajomość literatury klarnetowej dodała mi także znacznej pewności stylistycznej w interpretowaniu muzyki. Rękopisy utworów różnych kompozytorów w dużym stopniu świadczą o osobowościach ich autorów. Miałem szczęście zetknąć się z nimi i zgłębić najważniejsze kompozycje klarnetowe i kameralne w ich pierwszej formie zapisu oraz w formie pierwszego wydania. Wiedza ta znacząco wpłynęła na moją interpretację i nauczanie wybitnych dzieł (m.in. W. A. Mozarta, C. M. von Webera, R. Schumanna i J. Brahmsa). Odkryłem na nowo oraz wykonałem liczne utwory kompozytorów węgierskich, które poszły w zapomnienie (m.in. A. Radó, J. Koschowitz, A. Siklós). Wielkim wzorem w sferze badawczej literatury muzycznej był dla mnie mój nauczyciel, legenda gry na klarnecie wszechczasów, prof. Dieter Klöcker, który odkrył na nowo, opracował, opublikował i nagrał ponad dwieście zapomnianych kompozycji. W jego mistrzowskiej klasie ukończyłem w 2001 roku studia w Staatliche Hochschule für Musik Freiburg im Breisgau. Ogromna i niespotykana wiedza mojego mentora na temat literatury

klarnetowej zawsze mnie fascynowała. Związany z tym mój entuzjazm próbuję bezustannie przekazywać studentom i uczestnikom prowadzonych przeze mnie międzynarodowych, mistrzowskich kursów muzycznych. Uzyskanie stopnia doktora habilitowanego znacznie pomogłoby mi w dalszym podążaniu śladami profesora oraz w kontynuowaniu, przerwanej śmiercią, jego działalności polegającej na odszukiwaniu, opracowywaniu, publikowaniu i uwiecznianiu na płytach zaginionych dzieł.

Ciągłe poszerzanie ubogiego, w porównaniu ze skrzypcami czy fortepianem, repertuaru klarnetowego, ma dla mnie wyjątkowe znaczenie. Regularnie zajmuję się opracowywaniem na klarnet utworów literatury muzycznej napisanych w oryginale na inny instrument. Od lat szczególne miejsce w mojej działalności koncertującego klarncisty i wykładowcy gry na tym instrumencie zajmuje muzyka współczesna. Nowo stworzone dzieła, które powierzają mi kompozytorzy, są dla mnie zawsze dużym wyzwaniem. Ten ekscytujący proces ciągle inspiruje mnie do intensywnych rozmyślań na temat korzeni i podstawowych struktur muzyki oraz gry na klarnecie. Jednocześnie wyżej wymieniona wiedza potęguje efekty mojej pracy pedagogicznej poprzez przekazywanie moich doświadczeń studentom. Możliwość obcowania i współpracy z żyjącymi twórcami pozwala mi, interpretatorowi, zaglądać za kulisy i spoglądać na ich dopiero co powstałe utwory z zupełnie nowego punktu widzenia. Dzięki temu poznana przeze mnie „perspektywę tworzenia“ mogę przenosić na wcześniej stworzone już perły literatury klarnetowej. Kompozytorzy, z którymi pracuję, chcą tworzyć nową, niesłyszaną dotąd muzykę. Od czasu odrotu od zwykłej, tradycyjnej estetyki brzmieniowej, na pierwszym miejscu znajduje się poszerzanie palety barw dźwięku. Często prezentuję na moim instrumencie nieznane im dotąd odgłosy, nowe barwy dźwięku, obce im brzmienia, nowe tryle, nowe techniki oddychania, które ich inspirują do nowatorskich rozwiązań. Twórcy ci dążą do kształtowania muzyki pełnej wyrazu artystycznego, który w przypadku klarnetu powstaje w wyniku twórczego, ludzkiego oddechu. Możliwość bycia świadkiem narodzin dzisiejszej literatury muzycznej sprawia mi ogromną radość i w efekcie pozostaję otwarty na wszystkie nowości w tej dziedzinie. Sądzę, że bez otwierania się na nowe rozwiązania muzyka pozostaje „zamrożona“ i tym samym nadaje się na wystawę muzealną. W ciągu ostatnich lat mogłem cieszyć się współpracą z licznymi kompozytorami, prawykonywaniem

i uwiecznianiem na płytach ich dzieł stanowiących istotną część kultury muzycznej. Wytwórnia „Sargasso“ wydała płytę poświęconą twórczości Johna Palmera, na której utrwaliłem utwór „Nowhere“ na klarnet, fortepian i elektronikę. W bieżącym roku ukaże się płyta z muzyką eksperymentalną Michaela Maierhofa, z już nagrany przeze mnie utworem „Zonen 2“. Owocem opisanej wcześniej współpracy z kompozytorami były moje prawykonania dzieł następujących twórców: Chicka Corea, Hansa Tutschku, Marcella Dargay'a, Johannesesa Motschmanna, Marty Gentilucci, Jörga Riedlbauera, Evy Barath, Dorothea Hoffmann, Rolanda Leistner-Mayera i Wolfganga Zoubeka. Bezpośredni kontakt z Péterem Eötvösem, Heinzem Holligerem, Janem Koppem, Beat Furrerem, Nikolausem Brassem, Maliką Kishino, Rolfem Riehem, Rudim Springiem, Hansem-Peterem Müller-Kielingiem i interpretowanie ich utworów było dla mnie pasjonującym przeżyciem. Im bardziej angażuję się w odtwarzanie poszczególnych kompozycji naszych czasów, tym mocniej uświadamiam sobie dzisiaj moje pierwsze, prawdziwe zetknięcie się z muzyką współczesną. Przełomem był czas intensywnej nauki u jednego z najbardziej znanych dzisiejszych kompozytorów i klarnecistów prof. Jörga Widmanna, wyjątkowej osobowości, u którego ukończyłem dwuletnie podyplomowe studia w klasie solo w Staatliche Hochschule für Musik Freiburg im Breisgau w 2003 roku. Spotkanie zaliczanego do najważniejszych na świecie ponownych odkrywców klarnetu nieprzerwanie inspiruje mnie do tej pory.

Zrealizowanym przeze mnie szczególnym osiągnięciem artystycznym określonym w art. 16 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowam oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, a jednocześnie kolejnym, ważnym punktem kulminacyjnym współpracy z kompozytorami jest światowa prapremiera nowego dzieła najbardziej znanej bawarskiej kompozytorki Dorothee Eberhardt, która odbyła się 3 marca 2013 roku w Filharmonii Monachijskiej (Gasteig). Występ z Evą Schieferstein (fortepian) w jednej z najbardziej prestiżowych sal koncertowych świata jest krokiem milowym w mojej karierze. Koncert ten został nagrany przez radio Bayerischer Rundfunk. Wykonana wówczas nowa kompozycja Dorothee Eberhardt pt. „Neon” na klarnet i fortepian jest uwieńczeniem naszej długoletniej współpracy opartej na wzajemnym wzbogacaniu i udoskonalaniu ząbających i uzupełniających się twórczości. Wcześniej miałem okazję jako pierwszy zaprezentować publiczności jej utwory. W roli solisty prawykonałem „Koncert potrójny” na flet, klarnet,

perkusję i orkiestrę kameralną w monachijskim Prinzregententheater, a jako członek „Ascolta Trio“, „Trio” na klarnet, wiolonczelę i fortepian. Obie prapremiery zostały przyjęte przez krytyków i publiczność z dużym entuzjazmem. Ponadto wytwórnia „Cavalli Records“ wydała płytę z kompozycjami Dorothee Eberhardt, na której znajduje się „Pasitos“ („małe kroki“) na klarnet i fortepian w interpretacji mojej i prof. Axela Gremmelspachera. Na życzenie tej wspaniałej kompozytorki nagrałem również utwór solowy „Salamanca“. Nagranie to jest dostępne na portalu internetowym YouTube. „Małymi krokami“ doszliśmy do jej wyjątkowego utworu „Neon“. Neon jako element chemiczny jest niewidzialny i zalicza się do gazów szlachetnych. O utworze „Neon“ można powiedzieć to samo: jest szlachetny, musi brzmieć lekko jak niewidzialna substancja mimo skrajnych technicznie, trudnych zadań, wymagających od interpretatora największych umiejętności. Dzięki koniecznym podczas wykonywania tej kompozycji innowacjom w zakresie techniki gry na instrumencie i swoistemu mistrzowskiemu, krystalicznemu i dojrzałemu językowi, dzieło to otwiera nowe drogi rozwojowi literatury klarnetowej i muzyki współczesnej. Czuję się wyróżniony i jestem uradowany możliwością prawykonania tego wyjątkowego utworu, a co za tym idzie wniesieniem wkładu w kulturę muzyczną.

Obecnie mój repertuar stanowi ponad 300 dzieł skomponowanych począwszy od okresu przedklasycznego aż do dzisiaj. Moje umiejętności sięgają gry nie tylko na najczęściej używanym klarnecie w stroju B, lecz również na wszystkich członkach wielkiej rodziny klarnetowej: klarnecie w stroju A, C, D, na Es-klarnecie, rożku basetowym, klarnecie basowym, a nawet kontrabasowym. Na moje życie koncertowe składają się występy jako solisty, kameralisty i muzyka orkiestrowego. Nieustannie spotykam najróżniejszych muzyków o silnych i ciekawych osobowościach. Przysparza mi to wiele inspirujących wrażeń i impulsów artystycznych. Regularnie zdobywam cenne doświadczenia podczas gry jako solo klarnecista w czołowych niemieckich orkiestrach, takich jak np.: Deutsche Philharmoniker, Münchener Kammerorchester, Stuttgarter Philharmoniker i Bayerischer Kammerphilharmonie. Występowałem w orkiestrach pod kierunkiem m.in.: Sir Yehudi Menuhina, Chicka Core'a, Christopha Poppena i Alexandra Liebreicha w takich salach koncertowych jak: Wiener Staatsoper, Concertgebouw Amsterdam, Münchener Philharmonie, Alte Oper Frankfurt, Kölner Philharmonie, Kursaal

Wiesbaden, Konzerthaus Dortmund. Jako solista grałem m.in. z Praską Orkiestrą Kameralną oraz Orkiestrą Mandolinową Falkenstein wykonując dzieła A. Coplanda, C. Stamitza i W. A. Mozarta. W ostatnich latach z pasją oddawałem się gościnnemu koncertowaniu z zespołem „Consortium Classicum“ oraz byłem regularnie zapraszany jako partner w muzyce kameralnej przez różne zespoły na terenie całej Europy, m.in.: Ensemble Modern, Ensemble Ascolta i Minguet Quartett. Gościnnie występowałem na znaczących festiwalach muzycznych takich jak: Heidelberger Frühling, Rheingau Musik Festival, Schumannfest Düsseldorf, Europäisches Musikfest der Internationalen Bachakademie Stuttgart, Schumannfest Zwickau, ECLAT Festival Stuttgart, Inselfestival Hombroich, Festival InFront Aachen, Oberhachinger Kammermusikfestival i Ogólnopolska Sesja Muzyki Kameralnej w Łodzi. Wraz z założonymi przeze mnie zespołami kameralnymi, m.in. „Kovács Trio“, kwintet dęty „Faunus“ i „Eusebius Trio“, oddaję się pracy nad szerokim repertuarem we wszystkich ważnych obsadach i kierunkach stylistycznych. Debiutem kwintetu dętego „Faunus“ stała się płyta, na której znalazły się dzieła G. Briccialdiego, C. Nielsena, F. Poulenca i M. Ravela. Podczas tego projektu zrozumiałem jak dużo cierpliwości i samodyscypliny wymaga praca zespołowa. Nagrania radiowe i produkcje telewizyjne dokonane przez Ungarischer Rundfunk, Deutschland Radio Berlin, Bayrischer Rundfunk, WDR Köln, MDR Erfurt, SWR Freiburg dokumentują moją karierę. W 2003 roku telewizja SWR-Fernsehen wyświetliła film pt. „Musikdebüt“ prezentujący mój portret artystyczny. Moim pierwszym doświadczeniem w profesjonalnym studio muzycznym była praca nad płytą zatytułowaną „Clarinet XX.th Century“, wydaną przez renomowaną angielską wytwórnię płytową „ARTS“. Wykonałem wówczas kompozycje B. Martinu i O. Messiaena. Podczas tego przedsięwzięcia ustaliłem sam dla siebie poziom przygotowania się do poszczególnych koncertów. Od tego czasu każdy występ traktuję tak, jakby zawsze był nagrywany. Z niecierpliwością czekam na zaplanowane na rok 2013 nagranie utworów G. Bottesiniego na klarnet i kontrabas z solo kontrabasistą orkiestry radiowej we Frankfurcie (hr-Sinfonieorchester Frankfurt), Bogusławem Furtokiem. Niezwykłym wydarzeniem w mojej karierze było tournée po Europie „In the Spirit of Mozart“ z jednym z wysoko na świecie cenionych muzyków Chickiem Corea. Podczas tego tournée jako solo klarncista miałem okazję brać udział w prapremierze jego drugiego koncertu fortepianowego. Możliwość współpracy z nim osobiście na płaszczyźnie

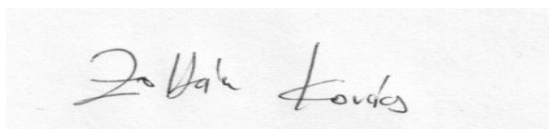
artystycznej była dla mnie zaszczytem. Te niezliczone, różnorodne bodźce ostatnich lat wywarły na mnie wielki wpływ i w znacznym stopniu ukształtowały moją osobowość muzyczną. Ten dar próbuję intensywnie i konsekwentnie przekazywać dalej w mojej pracy pedagogicznej zarówno w instytucjach muzycznych, w których pracuję, jak i podczas prowadzonych przeze mnie licznych międzynarodowych kursów mistrzowskich, które zajmują szczególne miejsce w moim sercu.

Prowadzenie przeze mnie samodzielnej klasy klarnetu w Staatliche Hochschule für Musik Trossingen i w szkole muzycznej Bad Vilbel daje mi możliwość działalności pedagogicznej w szczególnie skoncentrowanej formie, w której wielka pasja pracy dydaktycznej i doświadczenia z własnego koncertowania łączą się w zamkniętą artystyczną jedność. Wynikiem związanych z nią zadań jest konsekwentne pogłębianie i dalszy rozwój mojej dotychczasowej działalności. Moim najwyższym celem w nauczaniu jest umożliwianie powierzonym mi studentom rozkwitu ich indywidualnych muzycznych zdolności oraz towarzyszenie im w drodze do przekraczania przez nich ich własnych granic. Na bazie moich fachowych kwalifikacji (posiadam dyplomy ukończenia studiów na wydziale instrumentalnym, studiów solowych i studiów kameralnych) pragnę wspierać i motywować moich wychowanków, a przede wszystkim obchodzić się z każdym talentem w sposób świadomy odpowiedzialności za jego artystyczny rozwój. Dzięki wieloletniemu doświadczeniu pedagogicznemu jakie wnoszę do mojej pracy na uczelni, jestem przeświadczony o tym, że udaje mi się z powodzeniem wypełniać to zadanie. Równie ważnym celem moich zajęć dydaktycznych jest przygotowywanie studentów, w szerokim zakresie, do różnorodnych, wysokich wymagań, jakie stawia przed nimi późniejsze życie zawodowe (gra w orkiestrze, muzyka kameralna, działalność koncertowa i pedagogiczna). Przedmiotem mojej działalności na uczelni są również wykłady z metodyki gry na klarnecie, niezbędne, a wręcz konieczne dla przyszłych pedagogów uczących muzyki. Dlatego w moim wielostronnym nauczaniu przykładam wielką wagę do tego przedmiotu. Uwieńczeniem moich pedagogicznych doświadczeń jest aktualna praca nad podręcznikiem - szkoły gry na klarnecie. Mam nadzieję, że książka ta w przyszłości ułatwi pracę

nauczycielom gry na tym instrumencie. Pozytywne rozpatrzenie mojego wniosku o stopień doktora habilitowanego zaowocowałyby otrzymaniem przeze mnie środków finansowych koniecznych na wydanie tej pozycji. Mam zamiar rozpowszechnić ją w różnych krajach. Moja gruntowna znajomość obu systemów klarnetowych wzbudza duże zainteresowanie studiujących z uwagi na ich późniejszą działalność zagraniczną. Dowodzi tego liczna, międzynarodowa klasa gry na klarnecie, którą aktualnie prowadzę. Uzyskanie tytułu doktora przyczyniło się do zwiększenia liczby kandydatów zdających do mnie, czego efektem jest wyższy poziom studiujących. Stała część mojej działalności akademickiej stanowi udział w wydarzeniach artystycznych uczelni oraz udział w pracach jej samorządu. Głęboko angażuję się w koncerty i projekty muzyki kameralnej oraz aktywnie wykonuję zadania związane z ich organizacją. Regularnie prowadzę mistrzowskie kursy interpretacji w Polsce, Hiszpanii i na Węgrzech (m.in. „Ventus Optimus“ w Łodzi w 2010 i 2011 roku). Od 2008 roku pięciokrotnie wykładałem na kursach muzyki kameralnej „Kammermusikwoche der Deutschen Mozart-Gesellschaft“ w Augsburgu. Wielokrotnie występowałem również w licznych muzycznych przedsięwzięciach w roli dyrygenta. W ostatnich kilku latach moi podopieczni zdobyli około dwudziestu nagród na konkursach muzycznych, niektórzy z nich podjęli pracę w orkiestrach i szkołach muzycznych. Sukcesy te są dla mnie bez wątpienia potwierdzeniem słusznej drogi i mojego znacznego wkładu w kształcenie następnego pokolenia artystów.

Jestem bardzo szczęśliwy, że mogłem poznać najlepszych nauczycieli i artystów z całego świata. We wszystkich ściśle połączonych ze sobą obszarach mojej działalności artystycznej i naukowej staram się ciągle poruszać na granicach i jeśli jest to możliwe, przekraczać je. Jestem przekonany, że tylko w ten sposób mogę odkrywać nowe sfery muzyki i możliwości mojego instrumentu, doskonalić się i rozwijać, jednocześnie otwierać drogi rozwoju innym poprzez przekazywanie im zdobytych przeze mnie doświadczeń. Mam nadzieję, że moja praca artystyczna, szczególnie ostatnich lat po doktoracie, chociaż w skromnej części przyczyniła się do postępu w muzycznej kulturze, a tym samym do postępu ludzkości i dzięki mojej aktywności przede wszystkim w Niemczech, Polsce i na Węgrzech, nieustająco wpływa na integrację w dziedzinie muzyki i sztuki w Europie. Spodziewam się, że moja dalsza, pełna zaangażowania działalność będzie stanowić

w przyszłości duży wkład w rozwój uprawianej przeze mnie dziedziny artystycznej. Uzyskanie habilitacji decydująco pomogłoby mi w otrzymaniu środków potrzebnych do zrealizowania na arenie międzynarodowej moich celów jakimi są: dalsze, dogłębne przeprowadzanie badań naukowych, zaplanowanych publikacji i projektów artystycznych oraz poszerzanie działalności pedagogicznej.

A rectangular box containing a handwritten signature in cursive script, which reads "Zoltán Kovács".

dr Zoltán Kovács